

Budapest fő- és fekváros
tekintetes Törvényhatóságához.

Budapest fő és fekváros évről évre gyarapodó és
rohamosan fejlődő haladásával a lakosság száma és i-
gényei is karöltve haladva, már évek óta élénken
érzett közüzemigényt képez, hogy a fővárosban egy-
új pinház építtessék, mely a közönség igényeinek kielé-
zése által fontos kulturális missziót van hivatva tel-
jesíteni.

Fentosa is sürgette teszi ezen új műintézet
létesítését azon körülmény, hogy a főváros népessége arány-
lag rövid idő alatt oly rohamosan szaporodott, hogy
a jelenleg fennálló pinházak távolról sem képesek
többé befogadni a közönség nagy számát, mely jel-
leni is művészi fejlődést keresvén a gondba mődra
szaporodó selejtes műlató helyeket felkeresni nem
hajlandó.

Budapest közönsége az utóbbi évtizedek a-
latt csaknem megkétszereződött és ha a statisztikai
számaraányokat vesszük, első tekintetre beláthat-
juk, hogy a műveltség európai városokkal összeha-
lítva fél millió lakosság részére 3 pinház nem elég.
Bécsnek van 8 pinháza és mióta mi ezen új pin-
házat tervezzük Bécsben már a harmadik új pin-
házat építik fel. A pinművészet minden város-
ban a társadalmi műveltség fokmérőjét jelenti,
nálunk Magyarországon is így tehát Budapesten is,
mely a magyar pollemi élet gőcpontját képezi,
azonkívül még nemzeti hivatással is bír.

Ötven évvel ezelőtt, mikor a nemzeti színház a nemzet kezzeletéből felépült, Fischér József gróf az ország fővárosa részére az épületet Kicsinynek találta és most 50 év után a nemzeti színház még mindig az egyetlen épület, mely a zene nélküli darabok kultiválására egyedül berendezve van. A klasszikus darabok és modern színművek és a vígjáték különböző változatai azonban újabb időben annyira kifejlődtek, hogy művészi tekintetben azoknak külön választása a legelső gyakorlati intézkedések által igazolva lett. A mint a Magyar népszínmű és operette, később a magasabb zenei értékkel bíró opera is külön palotába költözködött, melyek mindegyike a maga feladataihoz képest megfelel a hozzá kötött várakozásoknak, így az előadó művészet magasabb szintjainak megfelelőleg a klasszikus darabok műsorát is külön kell választani a vígjáték és bohózat előadásaitól, melyek más művészi megoldást és így más hajlékot is igényelnek.

Van azonban még egy szempont, mely az új színház létesítését a sürgős döntésre városi fővárosi alkataások között első sorban aktualissá teszi és az 1896-ban tartandó Milleünn. Az eredetves ünnepély alkalmára a főváros díszben fog megjelenni és az országos kiállítás idejében az eredetves emlékek, nemzeti felmúlásunk és kulturális haladásunk pámtalan becses anyagának összegyűjtésén kívül, a magyar társadalomunk fejlődése, a művészet ápolása és fellendülése,ünk sokoldalú nyilvánulásait is fel kell ölelnie, hogy a magyar fővárosnak európai nagy városok felmúlására való emelkedését büszke önérettel dokumentálhassuk. A milleünni ünnepélyek alkalmával az ország minden vidékéről, sőt a külföldről is tömegesen fogják felkeresni fővárosunkat és már egyrészt forgalmi szempontból is szükséges lesz az idegenek

Lajos 1893. XII. 11.

nek művészi fejlődése és művelését kereső igényei-
nek kielégítése végett, a rendes körülmények között is
csak egy számú pinházainkat legalább még egygyel japo-
ritani.

A tervezett új Vigaszínház művészi szempontból
ki fogja egészíteni a nemzeti pinház vizjáték reper-
toirját, vele együtt ápolni fogja a művészi fel-
adat nemzeti haladását és a fővárosi közönség által
régem érzett hiányának is meg fog felelni a mille-
niumba készülő főváros világvárosi igényeinek
megfelelőleg.

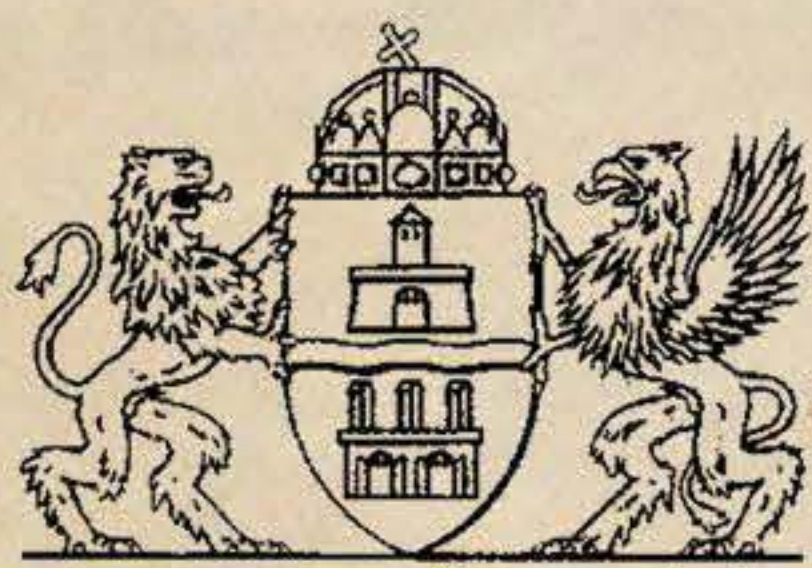
Mindenen okunkkal fogva, még tisztelttel
kérjük, kegyeskedjék az általunk tervezett és már évek
óta előkészített új pinház létesítését a fővároshoz mál-
tó önkormányzat felkarolni és az eddig rendelkezésünkre
álló eszközök kiegyesítésével a pinház felépítését
a Millennium alkalmára lehetővé tenni.

A magas Kormány a felsorolt fontos okok ál-
tal indítván a pinház építéséhez 200.000 ft. se-
gélykölcsönt ajánlott meg, miáltal a Vigaszínház
egyik azon kellemes helyzetbe jutott, hogy a társa-
dalmi körök részéről is büszkén felkarolt hazafi-
as ügyet rövid idő alatt képes célhoz vezetni, ha
a fő és főváros nagylelkű támogatása folytán a még
hiányzó pinházak Kellő mértékben Kellő fedezet-
tel találhatók.

A nélkül, hogy a nemzeti fő és főváros
bármely irányú elhatározására előzetesen már befo-
lyást gyakorolni megkísérlelnék, méltóztatnék mege-
gedni, hogy az így érdekében a pinház létesítési-
hez szükséges segélyezés céljára nézve a követ-
kező módokat előadni bátorkodunk.

A segélyezés történetének:

1) Egy meghatározott összegben kifejezett évi-
segély által, mely egy bizonyos idő tartamán át

a pinház jövedelmét papvitanai, esetleg annak hiányát pótolni volna kívánva; és a mely pénzesz esetén előre tökécsítettén a pinház felépítésére is fordítható volna; vagy

2. for egy bizonyos meghatározott tőke összeg által, mely a pinház létesítésére szolgálva és melyért a főváros a vigzinház egylettől, vagy a később alakítandó pinház részvénytársaságtól megfelelő értékű tagrészi jegyeket, illetve törzsrészvényeket venne át; végre vagy

3. for egy telek adományozása által, mely a főváros tulajdonából egylettől részére a vigzinház felépítésének céljára átadatnák. A jelenleg fővárosba véhető fővárosi telkek közül a pinház részére csak egy hely volna kiválóan alkalmas, és pedig: a Széchenyi sétány a melyen az új pinházunk nagyon jól volna elhelyezhető, minden oldalról szabadon, diszére való az egész városrészek; az új épület tervére vett átalakítása alkalmasával könnyen lehetne a Széchenyi sétányt szélesíteni, és így a Községek úgyszólván Retti sétány teret viszádni, a melyt pinházunk elfoglalna.

Azaz eötre, ha a fő és fővárosi tekintetes Törvényhatósága a Vigzinház segélyezése céljából a telek adományozást határozza el, arra kéri, hogy ezen telek korlátlan tulajdonjoggal a pinház felállításának teljes időtartamára, vagy 90 évre a vigzinház egylett tulajdonába venne át, így hogy a telek terhére a pénzeszhez képest építési költsége is felvehető legyen. Egyidejűleg teljesen alávetjük magunkat a főváros adományozásainál meghatározni szokott rendes föltételeknek; midőn az így sürgős ségit ismételt hangsúlyozni bátorodunk,

-f-

együttal tisztelettel kérjük a tekintetes fővárosi
Törvényhatóságot, hogy gyors intézkedése által az
építés előmunkálatait már a legközelebbi ta-
nagra lehetővé tegye kezessédjék.

Végül azon kéressel hatorkadunk járul-
ni a tekintetes Törvényhatóság elé, megke-
szessék a Vigaszínház részére concessiót adni
egy oly színház vezetésére, mely egy állandóan per-
vezett magyar színtársulattal a modern színmű,
vígjáték és bohózat műfajait kultiválja és
idegen nyelvű vendégjátékokat is rendezhet.

Hazafias ügyünket a tekintetes fő és
főkvárosi Törvényhatóságának jóváírás-
latába ajánlván, vagyunk

Budapest 1893 december 6-án

mely tisztelettel

a Magyar Vigaszínház egyesület elnöksége

Graf Hejlevich István elnök

Andrássy Ferenc elnök
a választmány tagjai
Jarmay Miksa

Lechner Ödön

Samuel J. Szentay

Jelkő István

S. Károlyi István

Bischoff István

Silberstein Ödön Adolf

Wassner Gyula

Barik Lajos

Jakab Mihály

Károlyi István

Mátyás István

Perjéty István

S. Károlyi István

Reöthy István

Gyulai István

Gottfried István

S. Károlyi István

Budapest Főváros Levéltára

52847 / decemb. 11.
1893
6055-VII.

Budapest fő és szekváros
tekinthető törvényhatóságához

Kérvenye a Magyar Vízszínház
egyletnek (cím: Gróf Keglevich István
utca Budapest Sándor utca 9. sz.)

A magyar Vízszínház társagata
ügyében.

565 } 91 Kgy. stb
985 } 93. máj. 11.

VII.

VII 1052/40

Szegely.
Concessio.

Legutóbbi ügyhatározat

S. n. b. v. o. t. t. m.